

N:o 18.

Af Herr **von Koch**: *Angående ändringar i Bevillnings-stadgan.*

Förnyade anmärkningar emot nu gällande Bevillnings-stadga hafva blifvit framställda, i synnerhet från ledamöter utaf Bevillnings-Utskotten vid sednaste riksdagar. Medgifvande mig vara skyldig att bära en dryg del af ansvaret för hvad uti samma stadga brister, har jag flera gånger förklarat hvarifrån de fel, dem jag erkände, sig härledde. När förslaget utarbetades år 1859, nyss efter en af de svåraste af sednare tidens penningekriser, medgäfvo icke *landets* finanser att äfventyra stor förlust å vanlig inkomst af allmänna bevillningen.

Man försökte och lyckades att, oaktadt ganska genomgripande ändringar, uttaga ungefär samma bevillningsbelopp som förut. Ett stort steg togs på vägen att införa en *lika skatt* å hvarje samhällsmedlems behållna eller *netto*-inkomst för året. Emellertid vågade man, af ofvannämnda och flera skäl, icke *då* medgifva, hvarken åt fastighetsegare eller de af staten och enskilde lönade personer, något afdrag från bruttoinkomsterna utaf ränta å skuld. Detta samt den af Rikets Ständer uti kommitterades förslag gjorda ändring, hvarigenom olika bevillningsafgifter ålades jordbruks- och andra fastigheter, hafva föranledt mig till befogade anmärkningar.

Sedan man numera vunnit erfarenhet derom, att Bevillnings-stadgans nya, hvarken vegatoriska eller inquisitiva, maskineri varit lämpligt att, med den tillförlitlighet man skäligen bort vänta, uttaga en betydlig afgift till och med utaf kapitalistens och grosshandlarens *netto*-inkomst, så tror jag, att man icke bör befara, att samma maskineri ej skulle vara dugligt äfven för att beräkna *fastighetsegares* och *låntagares netto*-inkomst. Just i år inträffar ock, för första gången på flera år, att bevillningen

skall fastställas för en tid, då alla hoppas på öfverskott och skattelin-dringar. Skulle man vid beräkning af *netto*-, i stället för bruttoinkomster under 1873, för nämnde 2 klasser, möjligen missräkna sig på ett eller ett par hundra tusen R:dr, är det af jämförelsevis föga vigt. Det är derföre jag trott mig, då ingen annan velat begagna de af mig flera gånger lemnade anvisningar för Bevillnings-stadgans *fullbordande* eller följdriktiga utveckling, böra *nu* dertill framställa förslag. Det är affattadt äfven med afseende derå att, sedan ej mindre kommunallagen än grund-lagen ställts i nära sammanhang med Bevillnings-stadgan, annan ändring icke skall behöfva medföra ny redaktion af någon § i berörda lagar, fastän desamma deraf i någon mån modifieras, som jag hoppas endast till deras fördel, då grundvalen blir rättvisare och således ock fastare. För öfrigt är afsigten att hvarken öka eller minska den *normala*, för lugna förhållanden beräknade bevillningen enligt 2 artikeln. Hela maskineriet, egentligen obehöfligt för *dessa* förhållanden, är, jag upprepar det här, egentligen nödigt när olyckans och pröfningens dagar komma. Då de *indirekta* skatternas flöden utsina, och man måste taga djupare *direkt* i folkets fickor, antingen af deras inkomster eller kanske till och med af grundfonden, den sparade arbetsförtjensten, egendomen eller kapitalet, *då* är det nödigt, att hafva beskattningmaskineriet i sådant skick, att icke tilläfventyrs veropen öfver den orättvisa debetsedeln må blandas med dem öfver en skoningslös fiendes brandskattning.

Då en skyddsafgift för *all* synlig *egendom* blifvit här föreslagen, jemte *inkomst*-skatten, har detta skett, dels i försvarets äfven antydda intresse, dels med afseende å nu bestående förhållanden, och för att kunna förmedla öfvergången, då vid jemnandet af bevillningsprocenten annars, för tillfället, städerna något skulle anses vinna på landets bekostnad. Berörda *skyddsafgift* bör emellertid aldrig — utom i största nödfall — blifva annat än nästan nominel. Jag föreslår den till ett halft öre för 100 R:drs värde, således 5 öre för 1,000 R:dr, 50 öre för 10,000 och 5 R:dr för 100,000 R:drs taxeringsvärde.

Med afseende å ökad lefnadskostnad är föreslaget, att höja det från beskattning fria beloppet till 600 R:dr. Jag önskade men har med afseende å *kommunal*-afgifterna ej vågat utsträcka befrielsen till fastighetsegare. Stadgandet om afdrag för dem som hafva inkomst under 1,800 R:dr tillkom endast på grund af ett gammalt undantagsstadgande. Det torde kunna utgå, sedan ränta å skuld får afräknas och det skattefria beloppet höjts.

Utom de föreslagna paragraferna, åt hvars redaktion jag ej hunnit egna *all* den omsorg jag önskat och derför utbeder mig sakkunniga förbättrin-

gar, torde möjligen äfven ytterligare någon paragraf tariffva förändring å redaktionen.

Någon ändring i procenten af nettoinkomst vågar jag icke *nu* föreslå. Men om, såsom jag tror, våra fastigheter snart, om ej redan, kunde beräknas gifva *minst* 5 procent nettoinkomst å taxeringsvärdet, så kan, derest äfven räntan fortfar att sjunka och näringarne att blomstra, det vanliga beloppet 2 millioner bevillningsvärde enligt 2:dra artikeln sannolikt snart uttagas, med småningom skeende nedsättning af bevillningen å det pågående *arbetet* till 0,8, 0,7 och 0,5 procent, så att denna bevillning blifver ungefär hälften af bevillningen å inkomsten af de besparade arbetsförtjensterna, egendomen eller kapitalet.

Oaktadt mitt hopp att fastigheterna afkasta 5 procent har jag endast beräknat medelafkastningen till 4,5. Räntan å egarnes skuld antages å 5,5 procent å 600 millioner utgöra 33 millioner R:dr. Räntan å låntagares skulder är gissningsvis upptagen till ungefär $\frac{1}{7}$ af deras löner. Med begagnande i öfrigt af Riksgälds-kontorets uppgifter angående *medeltalen* för de mindre lyckliga åren 1864—1868 har jag uppgjort följande

Beräkning.

Bevillning enligt 2 artikeln	Medeltal 1864—1868.	1873.
af kapital lika å 1 %	173,466	173,466.
» rörelse m. m. lika å 1 %	922,333	922,333.
Statens löntagare	310,789	310,789.
enskildes d:o	188,436	188,436.
	= 1,595,024	1,595,024.
Afdrag enligt 8 §	348,738	} 425,024.
D:o för löntagares utgifna räntor 1873		
	Rest R:dr 1,246,286	1,170,000.
Fastighets-bevillning af jordbruks-fastighet	525,200	
D:o annan fastighet	240,807	
	Summa = 2,012,293.	

Om nu i stället för nuvarande fastighetsbevillning uttages:

1:o eganderätts- eller skyddsafgift med ett halft (0,5) öre för hvarje fulla 100 R:dr af uppskattningsvärdet och således utaf:

a) jordbruks-fastigheter <i>taxerade</i> för 1,751 millioner R:dr	}	106,600
b) andra fastigheter d:o 481 d:o		
c) lös-egendom, kalkulerad till ..... 1,000 d:o		50,000
2:o antagande 4,5 % nettoinkomst utaf all den till 2,132 millioner <i>taxerade</i> fasta egendomen, eller 95,940,000 R:dr, samt vidare antagande egarnes skuld till 600 millioner och räntan derå å 5,5 % till 33 millioner, beräknas 1 % bevilling å återstående 62,940,000 eller		
		629,400
	så erhålles	786,000
lägges härtill de här ofvan för år 1873 beräknade		1,170,000
	fås ett belopp af R:dr	1,956,000
eller ungefär hvad efter 2:dra artikeln hittills uttaxerats.		

Med bibehållande af nuvarande grunder för fyrkvalsberäkningen blifver, som väl ock är tillbörligt, den skuldfrie fastighetsegaren högre beskattad äfven i kommunen än den skuldsatte. En jordbruksfastighet *taxerad* till 100,000 R:dr betalar nu 30 R:dr bevilling och har 600 fyrkar. Är egaren skuldfri och beräknas nettoinkomsten å 4,5 %, blir, enligt förslaget bevillingen $5 + 45$ R:dr, fyrkarne $100 + 450 = 550$. Har egaren att betala 3,000 R:drs ränta, blir bevillingen $5 + 15 = 20$ R:dr och fyrkarne $100 + 150 = 250$. Är räntan endast $\frac{1}{3}$ af nettoinkomsten, så blir bevillingen $5 + 20 = 25$ R:dr och fyrkvalet $100 + 200 = 300$.

Art. II.

A) Bevilling af egendom.

§ 2.

För all den inom riket befintliga *fasta och lösa* egendom, med undantag af statens, samt af mynt, sedlar eller fordringsbevis erlägges af egaren *skyddsafgift eller eganderätts-afgift*, genom bevilling, efter *egendomens* uppskattade värde.

Af vederbörande innehafvare erlägges, i egarens ställe *dylik afgift*.

- a) för kronohemman — — — — — åborätt;
- b) för staten — — — — — upplåtna;
- c) för lösegendom deraf han är i besittning, men som tillhör annan egare.

Denna bevillning utgår med ett halft öre för hvarje fulla Ett hundra riksdaler af uppskattningsvärdet.

Från utgörande — — — — — för dem tillhörig egendom, regementens och officerskorpserns vid mötesplatser för begagnande under mötena uppförda byggnader med inventarier, äfvensom — — — — — vägbyggnaden.

Frälseränta räknas till fastigheten.

§ 3.

All egendom — — — — — till fullt riksdalerstal.

§ 4.

Vid uppskattning af egendom — — — — — särskilda värden:

- a) — — — — —
- b) — — — — —
- c) å den lösegendom, som användes vid drifvande af yrke, t. ex. fartyg, varulager, inventarier, och
- d) å möbler m. m., som hufvudsakligen är hänförligt till egarens personliga husgeråd eller bohag.

§ 5.

Den för egendom — — — — — belägen.

B) Bevillning för inkomst af kapital eller arbete.

§ 6.

För all inkomst — — — — — inkomstbeloppet.

Till inkomst af kapital — — — — — penningar, äfvensom ränta, arrendeafgift eller lega och hyra och sådan — — — — — arbete.

Till inkomst af arbete — — — — — vinst af jordbruk eller dess binäringar, bergsbruk — — — — — undantagsförmån.

Vid de förenade — — — — — aflöning.

(Sista momentet kan utgå.)

§ 7.

- 1:o I fråga om — — — — — utgifter.
 2:o Uti den inkomst — — — — — *inberäknas icke hvad som anvisats* för — — — — — anvisad.
 3:o Inkomst — — — — — verkställighet innehåller.

§ 8.

Bevillning för inkomst *af kapital* och arbete eger icke rum, när den skattskyldige icke erlägger bevillning för fast egendom, och hans sammanräknade årsinkomster understiga *Sex hundra riksdaler*.

När man och hustru — — — — — inkomster.

§ 25.

3:o — — — — — brandstodskommittéer: *uppgifter* rörande försäkringsvärdet å a) de byggnader, som *blifvit* mot brandskada — — — — — meddelades; och b) *den löseegendom, som vid uppgiftens afgifvande af hvarje särskild egare eller innehafvare är mot brandskada försäkrad.*

Instruktionen.

§ 2.

Beloppet af den af taxering beroende *eganderätts-* och inkomstbevillning — — — — — Pröfningskommittéen.

§ 4.

(Näst sista momentet utgår.)

§ 8.

Vid beräkningen af den behållna årliga inkomsten utaf *landtbruk, bergsbruk* eller fabrik — — — — — inkomstbevillning.

§ 11 (utgår).

§ 21.

Sedan — — — — — kapital.

Vid beräkning — — — — — inkomstberäkning.

I afseende — — — — — lägenheter.

I öfrigt — — — — — till beräkning af högre *inkomst*.

Förluster, af hvilka — — — — — anses lemna.

§ 22.

Vid beräkning af ränteinkomst från utlånadt kapital afdrages, *lik-
som vid beräkning af all behållen inkomst af arbete, den ränta, som den
skattskyldige utbetalt å upplånadt kapital.*

(Öfriga §§ utan annan ändring än de mindre i redaktionen, dertill
ofvanstående §§:s lydelse bör föranleda.)

N. S. von Koch.